

Asia: VN/26458/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteet

Huomiot esityksen tavoitteista

Tavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja kannatettavia. Tavoitteiden asettamisessa on otettu huomioon heikoimmassa asemassa olevat tienkäyttäjryhmät ja nostettu myös esteettömyys osaksi liikenneturvallisuutta.

Esityksen vaikutukset

Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

Liikennepalvelulakiin kunnille lakimääräiset veloitteet säädellä sähköpotkulautojen vuokraustoimintaa. Vammaisten tienkäyttäjien pitää pystyä luottamaan lupaehtojen mukaisen sääntelyn olevan samanlaista koko maassa.

Suomessa toimivat vuokrausyritykset määrätään ottamaan käyttöön puhelimen sovelluksella käynnistyvä potkulaudan äänimerkki, joka ilmoittaa sokealle ja heikkonäköiselle pysäköidyn sähköpotkulaudan sijainnin. Kyseinen turvallisuustekninen ominaisuus on käytössä mm. Vilnassa ja siellä näkövammaiset ovat huomanneet liikkumisen muuttuneen turvallisemmaksi.

Mikroliikennelupa

Huomiot mikroliikennelupaa koskevista ehdotuksista

On tärkeää, että vammaisneuvostot osallistetaan mikroliikennelupakäsittelyyn, jotta esteettömyys toteutuu tasavertaisesti kaikissa kunnissa.

Kevyiden sähköajoneuvojen pysäköinti jalkakäytävillä on kiellettävä. Pysäköinti sallitaan ainoastaan niille varatuilla paikoilla. Pysäköintialueet erotetaan selvästi jalankulku- ja pyöräilyteistä sekä ajoradoista. Risteysalueiden 5 metrin suojavyöhykkeiden viereen olisi mahdollista varata alue, johon

kesäisin pysäköidään potkulautoja ja talvisin se toimisi lumen tilapäisenä varastointipaikkana, jolloin esteettömyys jalkakäytävällä paranisi ympäri vuoden

Promilleraja

Huomiot kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamisen promillerajaa koskevista ehdotuksista

Tieliikennelakiin ehdotettu lisäys kevyen sähköajoneuvon kuljettamiselle asetettavasta promillerajasta edistää kaikkien tienkäyttäjien turvallisuutta ja vähentää holtittomasti pysäköityjen autojen määrää,

Liikennevalvonta

Huomiot liikennevalvontaa koskevista ehdotuksista

Esteettömyyden erityistason alueilla pysäköinninvalvonta on annettava yksityisen pysäköinnin valvonnan tehtäväksi, koska kunnallisen pysäköinninvalvonnan resurssit ovat ajalliset. Erityistason kohteita ovat mm. matkakeskukset, rautatieasemat ja muut vilkkaat liikenteen solmukohtat. Asianmukaisesti resurssoidulla liikenteen- ja pysäköinninvalvonnalla yhdessä virheellisesti pysäköityjen liikennevälineiden ripeän siirtämisen kanssa voidaan ratkoa yhteiskäyttöisen mikroliikkumisen keskeisiä ongelmia.

Yksityisen kiinteistön haltijan on voitava asettaa alueelleen pysäköintirajoituksia, jotka operaattoreiden on toteutettava esim. virtuaalisilla geoaidoilla. Geoaitaamisen tarkkuutta pitää parantaa nykyisestä uusien teknologioiden avulla, koska muutaman metrin epätarkkuus paikannuksessa hyväksyy laudan pysäköinnin sallitun pysäköintialueen viereen.

Jotta kokonaisuus voisi toimia, tarvitaan saumatonta yhteistyötä poliisin, kunnallisen ja yksityisen pysäköinninvalvonnan sekä kiinteistöjen hallinnan kesken. Nyt esitetyt muutokset eivät riitä takaamaan toimijoiden toimivaltuuksia ja välttämätöntä yhteistyötä.

Liikenteenohjauslaitteet

Huomiot uusia liikenteenohjauslaitteita (liikennemerkki ja tiemerkintä) koskevista ehdotuksista

Vuokrattaviin lautoihin olisi vaadittava pakollinen puhelimen sovelluksella käynnistytävä äänimerkki, joka kuuluu pysäköidystä laudasta, kun näkövammaisen lähestyy sitä. oman puhelimensa kanssa. Kyseinen sovellus on käytössä mm. Vilnassa ja siellä näkövammaiset ovat kokeneet sen lisäävän liikkumisen turvallisuutta.

Ajoneuvolain soveltamisala

Huomiot ajoneuvolain soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta

Keveiden sähköajoneuvojen kuljettajilta tulee edellyttää vähintään 18 vuoden ikää ja poliisille tulee säätää riittävät valtuudet sen valvontaan.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomiot muista mahdollisista asioista

Autonomisiin, jalkakäytävällä liikkuviin kuljettimiin on asennettava AVAS-järjestelmä (acoustic vehicle alarming system), joka varoittaa näkövammaisia lähestyvistä ajoneuvosta.

Yhteiskäyttöiset mikroliikkumisen välineet ovat vakava ongelma vammaisten henkilöiden itsenäiselle ja esteettömälle liikkumiselle, mikä käy ilmi Näkövammaisten liiton ja Invalidiliiton vuosina 2023 ja 2024

toteuttaman kyselyn vastauksista, (Kysely yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen aiheuttamista haitoista.) Kohderyhmän edustajiin on törmätty sähköpotkulaudoilla ja he ovat kompastuneet huolimattomasti pysäköityihin lautoihin, minkä seurauksena on saatu lääkärin hoitoa vaatimia ruhjeita eikä omaisuusvahingoiltakaan ole välttytty. Asiattomasti pysäköityjen lautojen takia on harhauduttu ajoradalle ja opaskoiria on loukkaantunut päälle kaatuneiden lautojen vuoksi. Koska ongelmat ovat laajoja ja vakavia, ei niiden ehkäisyä voida jättää vain kuntien mikrolupakäytännön varaan, vaan tarvitaan huomattavasti esitettyjä toimenpiteitä kattavampia ja vaikuttavampia toimenpiteitä.

Pekola Jari
Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry